Voorstel algemeen bestuur

Onderwerp	Ontwerp programmabegroting 2027-2031
Zaaknummer	0000218791
Portefeuillehouder	G. Wolters
Vertrouwelijkheid	Openbaar

I. Voorstel

Samengevat wordt voorgesteld:

1. de programmabegroting 2027-2031 vast te stellen, inclusief de volgende onderdelen voor de jaarschijf 2027:
   a. doelen en inspanningen van de programma's;
   b. totale bruto-baten en bruto-lasten optellend tot € 251 miljoen, waarin begrepen de bruto-baten en bruto-lasten per programma optellend tot € 223 miljoen (conform bijgevoegd besluit);
   c. toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves (conform bijgevoegd besluit);
   d. stijging van de gemiddelde lastendruk 2027 ten opzichte van 2026 met 3,8%;
   e. tarieven 2027 van de waterschapsbelastingen;
   f. het bruto-investeringsbudget voor de periode 2026-2031 vast te stellen op € 685,5 miljoen, waarvan € 36,2 miljoen gedekt wordt door subsidies = netto € 649,3 miljoen, verdeeld over de drie programma's (conform bijgevoegd besluit).
   g. de bruto-jaarschijf 2027 voor de investeringen vast te stellen op € 214,2 miljoen, waarvan € 16,9 miljoen wordt afgedekt door subsidies (netto = € 197,3 miljoen), passend binnen de bovenstaande totale investeringsomvang 2026-2031, verdeeld over de drie programma's (conform bijgevoegd besluit);
2. de bestuurlijke planning- en controlproducten voor 2027 als volgt vast te stellen:
   Eerste half jaar:
   a. Jaarverslag 2026;
   b. Eerste begrotingswijziging 2027;
   c. Kaderbrief 2028-2032;
   Tweede half jaar:
   d. Bestuurlijk Voortgangsrapport 2027;
   e. Programmabegroting 2028-2032.

II. Kernboodschap

Met de programmabegroting 2027-2031 werken we verder aan een toekomstbestendig Waterschap Vechtstromen. In 2027 ligt de nadruk op het afronden van de KRW-maatregelen in het watersysteem en de waterketen. Daarnaast houden en brengen we onze assets op orde en werken we aan klimaatadaptatie, duurzaamheid, weerbaarheid, innovatie en een krachtige organisatie.

Thema's

Aan de hand van de thema's assets op orde, klimaat, waterkwaliteit, duurzaamheid, noaberschap verbindt en krachtige organisatie bouwen we verder aan een toekomstbestendig waterschap. We bereiden ons voor op klimaatverandering, verbeteren de waterkwaliteit en werken aan een energieneutraal, klimaatneutraal en circulair waterschap. Ook vergroten we onze weerbaarheid, benutten we slimme technologie en richten we onze organisatie zo in dat we wendbaar kunnen inspelen op veranderende opgaven. Niet alle opgaven zijn al financieel vertaald. De komende periode brengen we de gevolgen verder in beeld, mede op basis van de bestuurlijke richting vanuit Vechtstromen van de Toekomst.

Programma Watersysteem
In 2027 ronden we veel KRW-projecten af die in 2026 zijn voorbereid of gestart. Daarmee hebben we nagenoeg alle voorgenomen maatregelen voor de Kaderrichtlijn Water uitgevoerd. Daarnaast renoveren en vervangen we onder meer stuwen, gemalen en oeverbeschoeiingen en baggeren we watergangen. We werken hierbij volgens de principes van assetmanagement, houden rekening met duurzaamheid en benutten kansen om het watersysteem klimaatrobuuster in te richten. Zo werken we aan schoon, voldoende en veilig water.

Programma Waterketen
In de waterketen staat 2027 in het teken van de bouw van nabehandelingsinstallaties en verbeteringen op de KRW-zuiveringen. Een belangrijk deel van het investeringsbudget wordt hiervoor ingezet. Eind 2027 voldoen we daarmee aan de waterkwaliteitseisen die het algemeen bestuur op 10 juli 2024 heeft vastgesteld. Daarnaast vernieuwen we assets en vervangen we op verschillende zuiveringen de procesautomatisering en elektrische installaties, zodat deze betrouwbaar blijven functioneren.

Programma Besturen en Organiseren
Onder voorbehoud van besluitvorming pakken we in 2027 de parkeerplaats bij het hoofdkantoor in Almelo aan en vervangen we de technisch en economisch afgeschreven klimaatinstallatie. Daarnaast bereiden we de organisatie voor op nieuwe wet- en regelgeving, waaronder de Cyberbeveiligingswet, de AI-verordening, de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten, de nieuwe Archiefwet, regels over loontransparantie, Europese aanbestedingsregels en verschillende digitaliseringswetten.

Financiën
De uitvoering van deze opgaven vraagt in 2027 om een netto-investeringsvolume van € 197,3 miljoen. De gemiddelde lastendruk stijgt met 3,8%. Ondanks de investeringspiek blijft de begroting binnen de bestuurlijke kaders voor duurzaam financieel beleid. Daarbij geldt dat enkele toekomstige opgaven nog niet volledig financieel zijn vertaald. De uitwerking daarvan kan in de komende jaren leiden tot nieuwe bestuurlijke afwegingen over ambities, uitvoerbaarheid en betaalbaarheid

III. Waarom wordt dit voorgesteld? Wat wil het AB met het voorstel bereiken?
Met de vaststelling van de programmabegroting (PB) 2027-2031 legt het algemeen bestuur de doelen en inspanningen en de benodigde middelen voor het begrotingsjaar 2027 vast, net als het benodigde investeringsvolume. Ook worden de tarieven voor 2027 van de waterschapbelastingen vastgesteld. De basis voor deze begroting ligt in de kaderbrief 2027-2031 die op 1 juli 2026 door het algemeen bestuur is vastgesteld.

Met het vaststellen van de PB worden de kaders (geactualiseerd) vastgesteld, waarmee het dagelijks bestuur de bevoegdheden heeft om tot uitvoering over te gaan.

Indicator voor beleidsmonitoring
Beleidsindicatoren dragen bij aan de kaderstellende en controlerende rol. De afspraak is dat bij het opstellen van nieuw beleid, indicatoren worden voorgesteld om vast te stellen. In de programmabegroting zullen deze indicatoren, net als een aantal bestaande, ook een plek kunnen krijgen.

IV. Toelichting op het voorstel/ kader
In de begroting staan de doelen en de bijbehorende financiële middelen, voor zowel de investeringen als de exploitatie benoemd. Daarmee geeft het algemeen bestuur kaders aan het dagelijks bestuur.

V. Alternatief voorstel

Niet van toepassing

VI. Argumenten

1.1 Met de PB 2027-2031 worden de doelen en de inspanningen van de programma's vastgesteld.
In het 'Doel en Inspanningennetwerk' (DIN) zijn de belangrijkste opgaven/thema's uit het bestuursakkoord opgenomen. Van daaruit zijn strategische doelen geformuleerd voor de lange termijn. De strategische doelen zijn vervolgens uitgesplitst in operationele doelen voor de bestuursperiode. Tot slot zijn de operationele doelen uitgewerkt in inspanningen voor het komende begrotingsjaar. Passend bij besturen op hoofdlijnen zullen wij het AB via de reguliere planning- en controlcyclus over de realisatie van de doelen informeren.

1.2 In de begroting is de bestuursagenda, op basis van het bestuursakkoord, opgenomen en geactualiseerd.
Op basis van voorgaande besluitvorming is de bestuursagenda geactualiseerd. Onderwerpen die spelen in 2027 staan op de bestuursagenda. De onderwerpen zijn: weerbaarheid, de verstedelijkingsopgave en de evaluatie en herijking waterbeheerprogramma.

1.3 Met de PB 2027-2031 worden de financiële kaders voor het nieuwe begrotingsjaar 2027 vastgesteld.
Het algemeen bestuur is bevoegd om de totale baten en lasten van de exploitatie per programma vast te stellen. De totale omvang van de begroting is echter groter doordat er ook centrale, programmaoverstijgende, baten en lasten aanwezig zijn. De totale begroting telt daarmee op tot € 250,5 miljoen.

Met het vaststellen van de PB 2027-2031 is het dagelijks bestuur bevoegd tot het autoriseren van de exploitatielasten, passend binnen de bruto-baten en bruto-lasten per programma. Daarbij past ook het aangaan van meerjarige exploitatieverplichtingen die passen binnen de meerjarenbegroting.

1.4 Met de vaststelling van de PB 2027-2031 is het dagelijks bestuur bevoegd tot het autoriseren van investeringskredieten passend binnen de totale bruto-investeringsbegroting van € 685,5 miljoen (2026-2031), waarvan € 36,2 miljoen wordt afgedekt door subsidies (netto = € 649,3 miljoen).
Binnen deze investeringsruimte stelt het dagelijks bestuur de beheerbegroting 2027-2031 (inclusief jaarschijf 2026) vast en heeft het dagelijks bestuur vervolgens mandaat om investeringsverplichtingen aan te gaan. In de PB 2027-2031 legt het algemeen bestuur de bruto-jaarschijf 2027 van € 214,2 miljoen vast (inclusief € 16,9 miljoen subsidies = € 197,3 miljoen netto). De andere jaarschijven (2028-2031) betreffen voorlopige ramingen waarvan de nadere invulling vanaf de herprogrammering medio 2027 wordt bepaald. Meerjarige kredieten die verstrekt worden door het DB zullen passend zijn binnen dit meerjarige investeringskader.

2.1. De planning- en controlproducten in het jaar 2027 zijn gelijk aan de producten van 2026.
In de verordening 108 (beleids- en verantwoordingsfunctie) is vastgelegd dat het algemeen bestuur bij besluitvorming van de begroting ook een besluit neemt over de planning- en controlproducten die het aankomende jaar worden opgeleverd. De op te leveren producten in de planning- en controlcyclus zijn gelijk aan 2026. In verband met het verkiezingsjaar wordt in 2027 geen meerjarenverkenning, maar een financiële kaderbrief opgeleverd.

VII. Risico's en kanttekeningen

1.1 Het noodzakelijke investeringsniveau om de opgaven te realiseren is hoog. De daadwerkelijke realisatie is sterk afhankelijk van onder andere beschikbaarheid van grondstoffen, arbeidskracht en het verkrijgen van vergunningen.

1.2 De uitgaven voor investeringen die in deze PB 2027-2031 zijn opgenomen, zijn in twee jaren hoger dan de EMU referentiewaarden.

De constatering is dat met het huidige investeringsniveau de referentiewaarde van het EMU-saldo wordt overschreden. Dit wordt door de accountant niet beoordeeld als een financiële onrechtmatigheid. Strikt genomen besteedt het waterschap gedurende de komende begrotingsjaren meer (investerings)middelen dan op basis van de Europese normen is toegestaan. Tot nu toe is hier niet op gehandhaafd. Als er wordt gehandhaafd op deze norm dan zou het kunnen betekenen dat het waterschap gedurende het jaar minder mag investeren.

1.3 In de begroting wordt bij het bruto investeringskader en de daaruit voortkomende financieringsbehoefte en kapitaallasten een "korting voor realisatie" opgenomen. De totale (financiële) opgave is groter.

De programmering bestaat uit alle investeringen die worden gepland om de opgaven en vervangingsinvesteringen te realiseren. Op basis van ervaringen over de mate van realisatie van de investeringen blijkt dat de programmering niet voor 100% in ieder jaar wordt gerealiseerd. Voor een realistisch beeld en niet te hoge lastendruk, wordt daarom gerekend met een zogenaamd 'afbreukrisico'. Dit is een 'korting' op de geplande realisatie. Het doel is de komende jaren om de realisatiegraad zo hoog mogelijk te krijgen, passend bij de opgaven.

1.4 Door verwerking van diverse budgetkortingen is het risicoprofiel van deze begroting hoger. Echter, passend bij (gewijzigde) uitgangspunten en ervaringen uit voorgaande jaren.

In deze PB zijn risico's benoemd, zowel in de programma's als in de paragraaf weerstandsvermogen. Daarnaast wordt in deze begroting op een aantal onderdelen meer risico genomen. Enerzijds door gewijzigde uitgangspunten (lagere parameters voor rente en personeel en hogere geraamde dividendopbrengsten) Anderzijds doordat budgetten structureel zijn ingeleverd. Dit zijn de uitkomsten van het voorstel 'Vechtstromen van de Toekomst, keuzes in aanloop naar de programmabegroting 2027-2031'. De daadwerkelijke besparing als gevolg hiervan zijn lager dan destijds in het voorstel was opgenomen. Dit komt omdat het voordeel van het verlagen van de parameter voor de rente te gunstig was ingeschat. Aanvullend is een besparing van € 2 miljoen ingeboekt naar aanleiding van een analyse van de jaarrekeningresultaten van de afgelopen drie jaren. Voordelen die drie jaar lang zijn voorgekomen en als incidenteel zijn aangemerkt, zijn nu als structureel voordeel verwerkt. Hiermee wordt een risico gelopen omdat minder ruimte aanwezig is om onzekerheden op te vangen.

VIII. Financiën

Voor de gemiddelde lastendruk is in het bestuursakkoord als uitgangspunt opgenomen dat deze meebeweegt met de ontwikkeling van de inflatie en autonome ontwikkelingen. Hierbij baseren wij ons op de parameters zoals beschikbaar gesteld door het CPB en de rentestanden zoals de NWB deze publiceert. Voor wat betreft de rente houden we rekening met een stijging van 0,25%.

In de PB 2027-2031 komt de gemiddelde lastendrukstijging voor 2027 uit op 3,8%. De opbouw van de verwachte ontwikkeling van de gemiddelde lastendruk is voor 2027 en de periode daarna als volgt:

Opbouw gemiddelde lastendrukontwikkeling	B 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030	MJR 2031
Inflatiepercentage obv CPB (loon en inflatie)	3,2%	2,8%	2,3%	2,2%	2,1%
Mutatie kapitaallasten obv NWB (rente) en afschrijvingen (obv investeringen)	2,4%	9,8%	3,3%	1,8%	0,9%
Subtotaal inflatie en kapitaallasten	**5,6%**	**12,5%**	**5,6%**	**4,0%**	**3,0%**
Autonome ontwikkelingen t/m PB 2026-2030	1,7%	1,0%	2,1%	4,2%	1,5%
Ruimte voor nieuwe niet geraamde ontwikkelingen 2028-2031 *(2027 = ingezet)*	0,0%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%
Nieuwe autonome ontwikkelingen Kaderbrief 2027-2031	-0,4%	0,7%	-0,7%	-0,1%	0,2%
Besparingen 'Vechtstromen van de Toekomst'	-1,9%	-0,7%	-0,4%	-0,4%	-0,4%
Besparing B 2027-2031 (3 jaar incidenteel = structureel)	-1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Nieuwe autonome ontwikkelingen PB 2027-2031	-0,2%	-0,9%	-0,4%	0,3%	-1,2%
Subtotaal ontwikkelingen	**-1,8%**	**0,9%**	**1,2%**	**4,8%**	**0,9%**
Inzet reserve tariefsegalisatie (voor egalisatie lastendruk tot max 10%)	0,0%	-3,4%	-0,2%	0,0%	0,0%
Doorschuif van lastendrukontwikkeling i.v.m. inzet tariefsegalisatie			3,4%	0,2%	
Inzet reserve tariefsegalisatie (ter dekking incidentele lasten)	-0,1%	0,0%	0,0%	-0,8%	-0,3%
Totaal gemiddelde lastendrukstijging	**3,8%**	**10,0%**	**10,0%**	**8,2%**	**3,6%**

Voor de begroting 2027-2031 wordt alleen de jaarschijf 2027 definitief vastgesteld, inclusief de bijbehorende belastingtarieven. De ontwikkeling van de gemiddelde lastendruk voor de periode 2028-2031 wordt opnieuw bezien bij het opstellen van de aankomende kaderbrief en programmabegroting 2028-2032.

De ontwikkeling van de indicatoren duurzaam financieel beleid in de PB 2027 is als volgt:

Indicatoren	Norm/ band-breedte	JR 2025	BVR 2026	B 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030	MJR 2031
Gemiddelde jaarlijkse lastendrukstijging		10.0%	8.2%	3.8%	10.0%	10.0%	8.2%	3.6%
Lastendruk meerpersoonshuishouden Vechtstromen (o.b.v. definitie Unie van Waterschappen)		€ 459	€ 477	€ 484				
Gemiddelde landelijke lastendruk meerpersoonshuishoudens (o.b.v. definitie UvW)		€ 478	€ 510	pm				
Netto-investeringsvolume (x € 1 miljoen)		77.3	120.8	197.3	98.6	76.5	76.9	79.2
Netto-schuldquote (incl. sluitende business cases)		291%	305%	373%	363%	334%	312%	304%
Netto-schuldquote (excl. sluitende business cases)	400%	286%	301%	370%	360%	332%	311%	303%
Absolute schuld incl. business cases (x € 1 miljoen)		516.3	589.2	747.7	799.5	811.5	823.3	831.8
Verhouding netto-schulden t.o.v. vaste activa	95%	87.1%	87.6%	90.3%	92.0%	92.0%	92.2%	92.2%
Looptijd nieuwe leningen vs. gem. afschrijvingstermijn	25 jaar		25 jaar	25 jaar	25 jaar	25 jaar	25 jaar	25 jaar

EMU-saldo (x € 1 miljoen)		-23.1	-73.0	-159.4	-52.7	-12.9	-12.7	-9.4
% kapitaallasten t.o.v. totale lasten	28-32 %	26.3%	24.4%	25.1%	30.3%	31.2%	30.3%	30.1%
Weerstandsvermogen	1,0 - 1,4	1.3	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4

Op basis van bovenstaande tabel kan de conclusie worden getrokken dat de diverse indicatoren binnen de daarover afgesproken bandbreedtes vallen, of dat op dit moment geen bijsturing nodig is. Voor het EMU-saldo (een wettelijk verplichte indicator die aangeeft met hoeveel de schuld jaarlijks toeneemt) geldt dat wel een overschrijding van de referentiewaarde plaatsvindt. Dit is ook toegelicht in bovenstaande kanttekening 1.2.

Investeringen

Onderstaande tabellen geven de ontwikkeling van de bruto en netto investeringsjaarschijven weer. De jaarschijf 2026 is onderdeel van de besluitvorming in de BVR 2026. In de PB 2027-2031 legt het algemeen bestuur de bruto-jaarschijf 2027 van € 214,2 miljoen vast (inclusief € 16,9 miljoen subsidies = € 197,3 miljoen netto). De andere jaarschijven (2028-2031) betreffen voorlopige ramingen waarvan de nadere invulling vanaf de herprogrammering medio 2027 wordt bepaald. Meerjarige kredieten die verstrekt worden door het DB zullen passend zijn binnen dit meerjarige investeringskader. De inhoudelijke toelichting op de investeringsramingen is opgenomen in de programmabegroting.

Bruto-investeringen (bedragen in miljoenen euro's)	BWII 2026	PB 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030	MJR 2031	cumulatief 2026-2031
Bruto P1 Watersysteem	37,9	52,3	32,5	23,6	23,8	17,2	**187,3**
Bruto P2 Waterketen	81,4	147,5	66,5	49,8	50,0	59,1	**454,2**
Bruto P3 Besturen en Organiseren	8,6	14,4	9,5	5,2	3,3	3,0	**44,0**
Bruto Totaal	**127,8**	**214,2**	**108,5**	**78,6**	**77,1**	**79,3**	**685,5**

Subsidies op investeringen (bedragen in miljoenen euro's)	BWII 2026	PB 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030	MJR 2031	cumulatief 2026-2031
Subsidies P1 Watersysteem	-4,7	-12,0	-8,3	-0,1	-0,1	-0,0	**-25,2**
Subsidies P2 Waterketen	-2,3	-3,8	-1,2	-2,0	-0,1	-0,1	**-9,5**
Subsidies P3 Besturen en Organiseren	-	-1,1	-0,5	-	-	-	**-1,5**
Subsidies Totaal	**-7,0**	**-16,9**	**-10,0**	**-2,0**	**-0,2**	**-0,1**	**-36,2**

Netto-investeringen (bedragen in miljoenen euro's)	BWII 2026	PB 2027	MJR 2028	MJR 2029	MJR 2030	MJR 2031	cumulatief 2026-2031
Netto P1 Watersysteem	33,2	40,3	24,2	23,5	23,8	17,2	**162,1**
Netto P2 Waterketen	79,1	143,6	65,3	47,8	49,9	58,9	**444,7**
Netto P3 Besturen en Organiseren	8,6	13,4	9,0	5,2	3,3	3,0	**42,5**
Totaal BVR 2026/PB 2027-2031	**120,8**	**197,3**	**98,6**	**76,5**	**76,9**	**79,2**	**649,3**
Netto-Totaal 2026-I/Kaderbrief 2027-2031	135,6	181,2	88,5	58,1	59,7	76,6	**599,7**
Verschil	**-14,8**	**16,1**	**10,1**	**18,4**	**17,2**	**2,6**	**49,6**

IX. Communicatie

Na vaststelling door het algemeen bestuur wordt een persbericht over de besluitvorming verstuurd en wordt de programmabegroting op de website van het waterschap geplaatst. Daarnaast is een

publieksversie van de begroting 2027 in één oogopslag beschikbaar. De PB 2027-2031 wordt aan de provincies Overijssel en Drenthe aangeboden in het kader van het provinciaal toezicht.

X. Juridische zaken

Het algemeen bestuur stelt de begroting en begrotingswijzigingen vast (artikel 101 en 102 Waterschapswet).

Op grond van gewijzigde verslagleggingsregels (wijzigingen Waterschapsbesluit die per 1 januari 2025 in werking treden) wordt niet meer uitgegaan van de netto-kostensystematiek.
De nieuwe voorschriften gaan uit van brutobaten en -lasten. Dit om het inzicht voor het algemeen bestuur te vergroten. Een en ander is uitgewerkt in art 4.2 van het Waterschapsbesluit, alsmede in de verordening van Vechtstromen (verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie).

Met de vaststelling van de begroting autoriseert het algemeen bestuur de brutolasten die per programma zijn opgenomen alsmede de dekkingsmiddelen die zijn opgenomen in de begroting naar kostendragers. De bevoegdheid tot het instellen en opheffen van, en het toevoegen en onttrekken aan reserves is eveneens een bevoegdheid van het algemeen bestuur. Op grond van artikel 4.2 (Verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie) is met het vaststellen van de begroting het dagelijks bestuur bevoegd tot het autoriseren van investeringskredieten.

Op grond van artikel 100 en 102 Waterschapswet ligt het ontwerp van de PB twee weken ter inzage en wordt hier kennis van gegeven. De kennisgeving heeft plaatsgevonden in het Waterschapsblad.

XI. Uitvoering

De vastgestelde PB 2027 is de basis voor de werkzaamheden die in 2027 worden uitgevoerd. Gedurende het jaar vinden twee bijstelmomenten plaats (eerste begrotingswijziging in juni/juli en BVR/tweede begrotingswijziging in november).

XII. Bijlage(n)

1. Besluit.
2. Programmabegroting 2027-2031

Besluit

Het algemeen bestuur van waterschap Vechtstromen;

gezien het advies d.d. 11 november 2026;

gelet op de artikelen 56 en 77 van de Waterschapswet;

BESLUIT

1. de programmabegroting 2027-2031 vast te stellen, inclusief de volgende onderdelen voor de jaarschijf 2027:
   a. doelen en inspanningen van de programma's;
   b. totale bruto-baten en bruto-lasten optellend tot € 251 miljoen, waarin begrepen de bruto-baten en bruto-lasten per programma optellend tot € 223 miljoen (conform onderstaande tabel);

Baten en lasten *(bedragen in duizenden €)*	**Lasten B 2027**
Programma 1 - Watersysteem	82.255
Programma 2 - Waterketen	74.066
Programma 3 - Besturen en organiseren	66.609
Bruto-baten en bruto-lasten programma's	**222.930**
Centrale baten en lasten	13.090
Subtotaal baten en lasten (excl. toevoegingen aan reserves)	**236.020**
Centrale toevoegingen aan reserves	14.480
Totaal bruto-baten en bruto-lasten (incl. toevoegingen aan reserves)	**250.500**

   c. toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves (conform onderstaande tabel);

Bestemmingsreserves (BR) en algemene reserves (bedragen in duizenden euro's)	**Watersysteem-beheer**	**Zuiverings-beheer**	**Totaal B 2027**
Toevoeging BR amoveren assets	0	500	500
Toevoeging BR beleidsintensiveringen	228	0	228
Toevoeging BR Innovatie	206	206	412
Toevoeging BR Dividend Nieuwater	559	559	1.118
Toevoeging BR Dividend NWB	3.200	3.200	6.400
Toevoeging BR Tariefsegalisatie (vanuit BR dividend Nieuwater)	275	275	550
Toevoeging BR Tariefsegalisatie (vanuit BR dividend NWB)	3.000	3.000	6.000
Subtotaal toevoegingen bestemmingsreserves	***7.468***	***7.740***	***15.208***
Onttrekking BR Organisatieontwikkeling	-997	-997	-1.993
Onttrekking BR beleidsintensiveringen	-1.243	-554	-1.797
Onttrekking BR Innovatie	-375	-375	-750
Onttrekking BR Overlopende verplichtingen	-38	-838	-876
Onttrekking BR Dividend Nieuwater (t.g.v. BR Tariefsegalisatie)	-275	-275	-550
Onttrekking BR Dividend NWB (t.g.v. BR Tariefsegalisatie)	-3.000	-3.000	-6.000
Onttrekking BR Tariefsegalisatie (vanuit BR dividend Nieuwater)	-275	-275	-550
Onttrekking BR Tariefsegalisatie (vanuit BR dividend NWB)	-3.000	-3.000	-6.000

Onttrekking BR Tariefsegalisatie (t.g.v. tarieven)	-14	-124	-138
Subtotaal onttrekkingen bestemmingsreserves	***-9.216***	***-9.437***	***-18.653***
Totaal mutaties reserves (per saldo onttrekkingen):	**-1.748**	**-1.697**	**-3.445**

d. stijging van de gemiddelde lastendruk 2027 ten opzichte van 2026 met 3,8%;
e. tarieven 2027 van de waterschapsbelastingen;
f. het bruto-investeringsbudget voor de periode 2026-2031 vast te stellen op € 685,5 miljoen, waarvan € 36,2 miljoen gedekt wordt door subsidies = netto € 649,3 miljoen, conform onderstaande tabel per programma;

Totale investeringen periode 2026-2031 (bedragen in miljoenen euro's)	Bruto investeringen	Subsidies op investeringen	Netto-investeringen
Bruto P1 Watersysteem	187,3	25,2	162,1
Bruto P2 Waterketen	454,2	9,5	444,7
Bruto P3 Besturen en Organiseren	44,0	1,5	42,5
Bruto Totaal	**685,5**	**36,2**	**649,3**

g. de bruto-jaarschijf 2027 voor de investeringen vast te stellen op € 214,2 miljoen, waarvan € 16,9 miljoen wordt afgedekt door subsidies (netto = € 197,3 miljoen), passend binnen de bovenstaande totale investeringsomvang 2026-2031, conform onderstaande tabel per programma;

Totale investeringen jaarschijf 2027 (bedragen in miljoenen euro's)	Bruto investeringen	Subsidies op investeringen	Netto-investeringen
Bruto P1 Watersysteem	52,3	12,0	40,3
Bruto P2 Waterketen	147,5	3,8	143,6
Bruto P3 Besturen en Organiseren	14,4	1,1	13,4
Bruto Totaal	**214,2**	**16,9**	**197,3**

2. de bestuurlijke planning- en controlproducten voor 2027 als volgt vast te stellen:
   Eerste half jaar:
   a. Jaarverslag 2026;
   b. Eerste begrotingswijziging 2027;
   c. Kaderbrief 2028-2032;
   Tweede half jaar:
   d. Bestuurlijk Voortgangsrapport 2027;
   e. Programmabegroting 2028-2032.

Aldus vastgesteld in de vergadering d.d. 25 november 2026.

Het algemeen bestuur van waterschap Vechtstromen,

dr. S.M.M. Kuks, watergraaf drs. R.I. Andringa, secretaris